TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL **2**

Vergaderjaar 2026-2027

37 022 **Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2027)**

Nr. 35 **AMENDEMENT VAN DE LEDEN KLAVER EN DASSEN**
Ontvangen 4 november 2026

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

Voor artikel I, onderdeel A, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

0A

Artikel 2.8, vijfde, zesde en zevende lid, vervalt.

II

Na artikel I, onderdeel B, worden twee onderdelen ingevoegd, luidende:

Ba

In de in artikel 2.12 opgenomen tabel wordt het in de vierde kolom van die tabel als tweede vermelde percentage met twee procentpunt verhoogd.

Bb

In artikel 2.13 wordt “bedraagt 36%” vervangen door “wordt bepaald aan de hand van de volgende tabel:

Bij een belastbaar inkomen uit sparen en beleggen van meer dan	maar niet meer dan	bedraagt de belasting het in kolom III vermelde bedrag, vermeerderd met het bedrag dat wordt berekend door het in kolom IV vermelde percentage te nemen van het gedeelte van het belastbare inkomen uit sparen en beleggen dat het in kolom I vermelde bedrag te boven gaat	
I	II	III	IV
–	€ 80.578	–	36%

Bij een belastbaar inkomen uit sparen en beleggen van meer dan	maar niet meer dan	bedraagt de belasting het in kolom III vermelde bedrag, vermeerderd met het bedrag dat wordt berekend door het in kolom IV vermelde percentage te nemen van het gedeelte van het belastbare inkomen uit sparen en beleggen dat het in kolom I vermelde bedrag te boven gaat	
I	II	III	IV
€ 80.578	–	€ 29.008	45%

”

III

Na artikel I, onderdeel G, worden twaalf onderdelen ingevoegd, luidende:

Ga

In artikel 4.11 vervalt “4.17a, 4.17b, 4.17c,”.

Gb

Artikel 4.14a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het in het tweede lid vermelde bedrag wordt vervangen door “€ 17.500”.

2. Het zesde lid vervalt, onder vernummering van het zevende lid tot zesde lid.

Gc

Artikel 4.14b wordt als volgt gewijzigd:

1. Het in het eerste lid vermelde bedrag wordt vervangen door “€ 17.500” en in dat lid vervalt “en voor die verbonden persoon geen schulden zijn als bedoeld in artikel 4.14a, zesde lid”.

2. Het in het tweede lid vermelde bedrag wordt vervangen door “€ 17.500”.

Gd

Het in artikel 4.14c, eerste lid, vermelde bedrag wordt vervangen door “€ 17.500”.

Ge

Artikel 4.17a vervalt.

Gf

Artikel 4.17b vervalt.

Gg

Artikel 4.17c vervalt.

Gh

In artikel 4.19 vervallen het tweede lid alsmede de aanduiding “1” voor het eerste lid.

Gi

Artikel 4.39a vervalt.

Gj

Artikel 4.39b vervalt.

Gk

Artikel 4.39c vervalt.

Gl

In artikel 7.5a wordt “4.19, eerste lid” vervangen door “4.19”.

IV

Na artikel I, onderdeel I, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ia

Het in artikel 8.10, tweede lid, eerstvermelde bedrag wordt verhoogd met € 180.

V

Aan artikel I worden drie onderdelen toegevoegd, luidende:

Ka

In artikel 10.1 wordt na “2.12,” ingevoegd “ 2.13,”.

Kb

Artikel 10a.23 vervalt.

Kc

Aan hoofdstuk 10A wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 10a.31. Overgangsbepaling doorschuifregeling overgang aanmerkelijk belang

De artikelen 4.11, 4.19, tweede lid, 4.39a, 4.39b, tweede en derde lid, en 4.39c zoals die artikelen luidden op 31 december 2022 blijven van toepassing met betrekking tot aandelen of winstbewijzen waarop artikel 4.17a of artikel 4.17c zoals die artikelen luidden op 31 december 2022 is toegepast.

VI

Na artikel X, onderdeel D, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Da

Het in artikel 22, tweede lid, eerstvermelde bedrag wordt verhoogd met € 59.

VII

Na artikel XX worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

ARTIKEL XXA

De Successiewet 1956 wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 10 wordt een lid toegevoegd, luidende:
10. Het eerste lid is niet van toepassing op al wat op grond van artikel 12a voor de erfbelasting in aanmerking wordt genomen.

B

In artikel 12, eerste lid, vervalt “, die ten tijde van dat overlijden in Nederland woonde,”.

C

Na artikel 12 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 12a

1. Al wat meer dan 180 dagen aan het overlijden van de schenker voorafgegaan is afgelost van een schuld die is ontstaan als gevolg van een door hem uit vrijgevigheid schuldig erkend bedrag, wordt voor de toepassing van deze wet geacht door de schuldeiser krachtens schenking te zijn verkregen.
2. Al wat binnen 180 dagen aan het overlijden van de schenker voorafgegaan is afgelost van een schuld die is ontstaan als gevolg van een door hem uit vrijgevigheid schuldig erkend bedrag, wordt voor de toepassing van deze wet geacht door de schuldeiser krachtens erfrecht door het overlijden te zijn verkregen.
3. Het uit vrijgevigheid schuldig erkende bedrag dat na het overlijden van de schenker opeisbaar is of wordt, wordt voor de toepassing van deze wet geacht door de schuldeiser krachtens erfrecht door het overlijden te zijn verkregen.

4. Het eerste lid is niet van toepassing als de volledige aflossing plaatsvindt in hetzelfde kalenderjaar als waarin de schuldigerkenning uit vrijgevigheid tot stand komt.

5. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien artikel 12 ten aanzien van de schuldigerkenning uit vrijgevigheid toepassing vindt.

6. Voor zover sprake is van een door meer schenkers uit vrijgevigheid schuldig erkend bedrag dat pas opeisbaar is of wordt na het overlijden van de langstlevende schenker, wordt voor de toepassing van het eerste tot en met derde lid met schenker de langstlevende schenker bedoeld.

7. De schenkbelasting die de begiftigde heeft betaald ter zake van de schuldigerkenning uit vrijgevigheid strekt in mindering van de schenkbelasting of de erfbelasting die verschuldigd is ten gevolge van het eerste, onderscheidenlijk tweede of derde, lid.

D

In hoofdstuk XIII wordt voor artikel 82 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 81

Artikel 12a is niet van toepassing ter zake van schuldigerkenningen uit vrijgevigheid die:

a. voor 4 november 2026, 16.26 uur zijn opgenomen in een notariële akte; of

b. voor 1 januari 2027 zijn opgenomen in een notariële akte en voor 1 januari 2027 tot stand zijn gekomen.

ARTIKEL XXA

De Successiewet 1956 wordt met ingang van 1 januari 2028 als volgt gewijzigd:

A

In artikel 7, derde lid, wordt “het in artikel 21, veertiende lid, bedoelde percentage van” vervangen door “het percentage, bedoeld in artikel 21, veertiende lid, dat gold ten tijde van het verschuldigd worden van die bedragen, vanaf”.

B

In artikel 9, tweede lid, wordt na “veertiende lid,” ingevoegd “dat gold ten tijde van het overlijden naar aanleiding waarvan de geldvordering is ontstaan,”.

C

In artikel 10, derde lid, wordt na “veertiende lid,” ingevoegd “dat gold ten tijde van de rechtshandeling of de eerste rechtshandeling bij een samenstel van rechtshandelingen als bedoeld in het eerste lid,”.

D

Artikel 15, eerste lid, komt te luiden:

1. Van een geldlening die rechtens dan wel in feite direct opeisbaar is of dat op enig moment wordt en die geen rente draagt of een rente draagt die lager is dan het percentage,

bedoeld in artikel 21, veertiende lid, dat gold ten tijde van de verstrekking van de geldlening of, indien de geldlening op een later moment direct opeisbaar wordt, dat gold ten tijde van het direct opeisbaar worden van de geldlening, wordt de schuldeiser vanaf de dag waarop de lening opeisbaar wordt voor de toepassing van deze wet geacht van dag tot dag een vruchtgebruik aan de schuldenaar te hebben geschonken.

E

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het negende lid wordt “de overeenkomstig het veertiende lid bepaalde waarde van de canon” vervangen door “het jaarlijkse bedrag van de erfpachtcanon vermenigvuldigd met de som van 1 en de rekenrente, bedoeld in het veertiende lid, gedeeld door die rekenrente”.

2. Het veertiende lid komt te luiden:
14. De waarde van een beperkt recht en van een vruchtgebruik wordt gesteld op het overeenkomstig het vijftiende tot en met twintigste lid tot kapitaal gebrachte bedrag van de jaarlijkse voordelen hieruit, waarbij de jaarlijkse voordelen worden gesteld op een rekenrente van 3% van de waarde in onbezwaarde staat van hetgeen aan het beperkte recht, onderscheidenlijk het vruchtgebruik, is onderworpen.

3. Onder vernummering van het vijftiende en zestiende lid tot vierentwintigste en vijfentwintigste lid worden negen leden ingevoegd, luidende:
15. De waarde van een periodieke uitkering in geld die van het leven van één persoon afhankelijk is wordt gesteld op het jaarlijkse bedrag, vermenigvuldigd met de in de tabel per leeftijdsklasse opgenomen kapitalisatiefactor.

Wanneer degene gedurende wiens leven de uitkering moet plaatshebben	**bedraagt de kapitalisatiefactor**
jonger dan 20 jaar is	31
20 jaar of ouder, maar jonger dan 25 jaar is	29
25 jaar of ouder, maar jonger dan 30 jaar is	28
30 jaar of ouder, maar jonger dan 35 jaar is	27
35 jaar of ouder, maar jonger dan 40 jaar is	26
40 jaar of ouder, maar jonger dan 45 jaar is	25
45 jaar of ouder, maar jonger dan 50 jaar is	23
50 jaar of ouder, maar jonger dan 55 jaar is	21
55 jaar of ouder, maar jonger dan 60 jaar is	19
60 jaar of ouder, maar jonger dan 65 jaar is	17
65 jaar of ouder, maar jonger dan 70 jaar is	15

70 jaar of ouder, maar jonger dan 75 jaar is	12
75 jaar of ouder, maar jonger dan 80 jaar is	9
80 jaar of ouder, maar jonger dan 85 jaar is	7
85 jaar of ouder, maar jonger dan 90 jaar is	5
90 jaar of ouder, maar jonger dan 95 jaar is	3
95 jaar of ouder is	1

16. De waarde van een periodieke uitkering in geld die na een bepaalde tijd vervalt en afhankelijk is van het leven van één persoon wordt gesteld op het jaarlijkse bedrag, vermenigvuldigd met het aantal jaren dat zij moet plaatshebben en met de in de tabel per leeftijd en looptijd opgenomen kapitalisatiefactoren, maar kan niet hoger zijn dan de waarde die verkregen zou zijn wanneer de uitkering niet tevens na een bepaalde tijd zou vervallen:

	Wanneer degene gedurende wiens leven de uitkering moet plaatshebben																
bedraagt de kapitalisatief actor	jonger dan 20 jaar is	20 jaar of ouder, maar jonger dan 25 jaar is	25 jaar of ouder, maar jonger dan 30 jaar is	30 jaar of ouder, maar jonger dan 35 jaar is	35 jaar of ouder, maar jonger dan 40 jaar is	40 jaar of ouder, maar jonger dan 45 jaar is	45 jaar of ouder, maar jonger dan 50 jaar is	50 jaar of ouder, maar jonger dan 55 jaar is	55 jaar of ouder, maar jonger dan 60 jaar is	60 jaar of ouder, maar jonger dan 65 jaar is	65 jaar of ouder, maar jonger dan 70 jaar is	70 jaar of ouder, maar jonger dan 75 jaar is	75 jaar of ouder, maar jonger dan 80 jaar is	80 jaar of ouder, maar jonger dan 85 jaar is	85 jaar of ouder, maar jonger dan 90 jaar is	90 jaar of ouder, maar jonger dan 95 jaar is	95 jaar of ouder is
het eerste vijftal jaren	0,97	0,97	0,97	0,97	0,97	0,97	0,97	0,97	0,96	0,96	0,95	0,94	0,91	0,86	0,77	0,65	0,50
het tweede vijftal jaren	0,84	0,84	0,84	0,84	0,83	0,83	0,83	0,82	0,81	0,79	0,77	0,72	0,63	0,48	0,28	0,13	
het derde vijftal jaren	0,72	0,72	0,72	0,72	0,72	0,71	0,70	0,69	0,67	0,64	0,60	0,50	0,36	0,18	0,06		
het vierde vijftal jaren	0,62	0,62	0,62	0,62	0,61	0,60	0,59	0,58	0,55	0,50	0,42	0,29	0,14	0,04			
het vijfde vijftal jaren	0,54	0,53	0,53	0,53	0,52	0,51	0,50	0,47	0,43	0,37	0,25	0,12	0,03				
het zesde vijftal jaren	0,46	0,46	0,45	0,45	0,44	0,43	0,41	0,38	0,32	0,22	0,11	0,03					
het zevende vijftal jaren	0,40	0,39	0,39	0,38	0,37	0,36	0,33	0,28	0,20	0,10	0,03						
het achtste vijftal jaren	0,34	0,34	0,33	0,32	0,31	0,29	0,25	0,18	0,09	0,03							
het negende vijftal jaren	0,29	0,29	0,28	0,27	0,25	0,22	0,16	0,08	0,02								
het tiende vijftal jaren	0,25	0,24	0,23	0,22	0,19	0,14	0,08	0,02									
het elfde vijftal jaren	0,21	0,20	0,19	0,17	0,13	0,07	0,02										
het twaalfde vijftal jaren	0,18	0,17	0,15	0,12	0,06	0,02											
de volgende jaren	0,09	0,06	0,04	0,02	0,01												

17. Een periodieke uitkering in geld die vervalt bij het overlijden van de langstlevende van twee of meer personen wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering die afhankelijk is van het leven van iemand die vijf jaren jonger is dan de jongste van de hiervoor bedoelde personen.

18. Een periodieke uitkering in geld die vervalt bij het overlijden van de eerststervende van twee of meer personen wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering die afhankelijk is van het leven van iemand die vijf jaren ouder is dan de oudste van de hiervoor bedoelde personen.

19. De waarde van een periodieke uitkering in geld die na een bepaalde tijd vervalt en niet afhankelijk is van het leven wordt gesteld op het jaarlijkse bedrag, vermenigvuldigd met het aantal jaren dat zij moet plaatshebben en met de in de tabel opgenomen kapitalisatiefactoren, maar kan niet hoger zijn dan $\frac{(1+i_t)}{i_t}$, vermenigvuldigd met het jaarlijkse bedrag, waarbij wordt verstaan onder i_t: de rekenrente, bedoeld in het veertiende lid, in kalenderjaar *t*.

De kapitalisatiefactor bedraagt	
het eerste vijftal jaren	0,97
het tweede vijftal jaren	0,86
het derde vijftal jaren	0,75
het vierde vijftal jaren	0,64
het vijfde vijftal jaren	0,55
het zesde vijftal jaren	0,47
het zevende vijftal jaren	0,40
het achtste vijftal jaren	0,35
het negende vijftal jaren	0,30
het tiende vijftal jaren	0,26
het elfde vijftal jaren	0,22
het twaalfde vijftal jaren	0,19
de volgende jaren	0,08

20. De waarde van een periodieke uitkering in geld voor onbepaalde tijd die niet van het leven afhankelijk is, wordt gesteld op $\frac{(1+i_t)}{i_t}$ vermenigvuldigd met het jaarlijks bedrag, waarbij wordt verstaan onder i_t: de rekenrente, bedoeld in het veertiende lid, in kalenderjaar *t*.

21. Een periodieke uitkering in geld van een onzeker jaarlijks bedrag wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering tot het geschatte gemiddelde jaarlijkse bedrag.

22. Een periodieke uitkering die recht geeft op andere goederen dan geld wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering in geld tot een jaarlijks bedrag, gelijk aan de ingevolge dit artikel geschatte waarde van die goederen.

23. De waarde van een periodieke uitkering die niet valt onder het vijftiende tot en met tweeëntwintigste lid wordt gesteld op het bedrag waarvoor een zodanige uitkering zou kunnen worden aangekocht.

F

Aan artikel 35a worden dertien leden toegevoegd, luidende:

3. Het rentepercentage dat is opgenomen in artikel 21, veertiende lid, voor kalenderjaar *t* is het ongewogen gemiddelde over de laatste zestig maanden van het maandelijkse rentepercentage uit de nominale rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen die door de Nederlandsche Bank wordt gepubliceerd dat hoort bij een looptijd van negen jaar beginnend op 30 september in kalenderjaar *t-1*, op basis van de formule:

$$rekenrente_t = \frac{1}{60}\sum_{i=1}^{60} r_{t_0-i+1}$$

waarbij wordt verstaan onder:
r_{t-i+1}: het maandelijkse rentepercentage uit de nominale rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen dat hoort bij een looptijd van negen jaar;
t_0: 30 september van het kalenderjaar *t-1*.

4. Het percentage, bedoeld in het derde lid, wordt naar boven afgerond op halve procentpunten en kan niet negatief zijn.

5 .Bij het begin van het kalenderjaar worden de kapitalisatiefactoren die zijn vermeld in de tweede kolom van de tabel die is opgenomen in artikel 21, vijftiende lid, bij ministeriële regeling vervangen door andere kapitalisatiefactoren, die worden berekend op grond van het zesde en zevende lid.

6. Per leeftijd bij start van een periodieke uitkering in geld die afhankelijk is van het leven van één persoon wordt voor die uitkering een contantewaardefactor berekend op basis van de formule:

$$CW_{x,t} = \sum_{l=0}^{120} v_t^l \cdot {}_l p_{t,x}$$

waarbij wordt verstaan onder:
$CW_{x,t}$=¿ contante waarde van een periodieke uitkering van een persoon met de leeftijd x bij start van de uitkering uitgaande van het percentage in artikel 21, veertiende lid;
x: de leeftijd in gehele jaren bij start van de uitkering;
l: het aantal gehele jaren van de overeengekomen looptijd van de uitkering na de start van de uitkering;
${}_l p_{t,x} = \prod_{u=0}^{l-1} {}_1 p_{t+u,x+u}$: de cumulatieve overlevingskans dat een persoon met leeftijd x bij de start van de uitkering aan het begin van jaar t na l jaar nog in leven is;
$v^l = \frac{1}{(1+i_t)^l}$: de factor waarmee de uitkering l jaar na het startmoment van de uitkering contant wordt gemaakt;
i_t: het in artikel 21, veertiende lid, vermelde percentage van de rekenrente voor kalenderjaar t.

7. De kapitalisatiefactoren, bedoeld in het zesde lid, worden geaggregeerd naar het niveau van een leeftijdsklasse door een ongewogen gemiddelde kapitalisatiefactor te berekenen van de kapitalisatiefactoren die binnen de betreffende leeftijdsklasse vallen.

8. Bij het begin van het kalenderjaar worden de kapitalisatiefactoren die zijn vermeld in de tabel die is opgenomen in artikel 21, zestiende lid, bij ministeriële regeling vervangen door andere kapitalisatiefactoren, die worden berekend op grond van het negende tot en met elfde lid.

9. Per leeftijd bij start van periodieke uitkeringen in geld voor bepaalde tijd en afhankelijk van het leven van één persoon en per looptijd van die uitkeringen wordt voor die uitkering een kapitalisatiefactor berekend op basis van de formule:

$$CW_{x,t} = \sum_{l=0}^{L-1} v_t^l \cdot {}_l p_{t,x}$$

waarbij wordt verstaan onder:
x: de leeftijd in gehele jaren bij start van de uitkering;
l: het aantal gehele jaren van de looptijd van de uitkering na de start van de uitkering;
$L-1$: de looptijd van de uitkeringen;
${}_l p_{t,x} = \prod_{u=0}^{l-1} {}_1 p_{t+u,x+u}$: de cumulatieve overlevingskans dat een persoon met leeftijd x bij de start van de uitkering aan het begin van jaar t na l jaar nog in leven is;

$v^l = \frac{1}{(1+i_t)^l}$: de factor waarmee de uitkering l jaar na het startmoment van de uitkering contant wordt gemaakt;
i_t: het in artikel 21, veertiende lid, vermelde percentage van de rekenrente voor kalenderjaar *t*.

10. De kapitalisatiefactoren, bedoeld in het negende lid, worden geaggregeerd naar het niveau van een looptijdsklasse door een ongewogen gemiddelde kapitalisatiefactor te berekenen van de kapitalisatiefactoren die binnen de betreffende looptijdsklasse vallen.

11. De gemiddelde kapitalisatiefactoren, bedoeld in het tiende lid, worden geaggregeerd naar het niveau van een leeftijdsklasse door een ongewogen gemiddelde kapitalisatiefactor te berekenen van de kapitalisatiefactoren die binnen de desbetreffende leeftijdsklasse vallen, waarna afronding op twee decimalen volgt.

12. Bij het begin van het kalenderjaar worden de kapitalisatiefactoren die zijn vermeld in de tabel die is opgenomen in artikel 21, negentiende lid, bij ministeriële regeling vervangen door andere kapitalisatiefactoren, die worden berekend op grond van het dertiende en veertiende lid.

13. Per looptijd van een periodieke uitkering in geld voor bepaalde tijd, onafhankelijk van een leven, wordt voor die uitkering een kapitalisatiefactor berekend op basis van de formule:

$$CW_{L,t} = \sum_{l=0}^{L-1} \frac{1}{(1+i_t)^l}$$

waarbij wordt verstaan onder:
i_t: het in artikel 21, veertiende lid, vermelde percentage van de rekenrente voor kalenderjaar *t*;
L: de looptijd L, aangeduid in gehele jaren, waarbij L een waarde van 1 tot en met 120 jaar kan aannemen.

14. De kapitalisatiefactoren, bedoeld in het dertiende lid, worden geaggregeerd naar het niveau van een looptijdsklasse door een ongewogen gemiddelde kapitalisatiefactor te berekenen van de kapitalisatiefactoren die binnen de betreffende looptijdsklasse vallen, waarbij dit gemiddelde wordt afgerond op twee decimalen.

15. Voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt onder kalenderjaar *t* verstaan het kalenderjaar waarvoor de formules waarin kalenderjaar *t* staat worden toegepast.

VIII

Artikel LV vervalt.

IX

Artikel LXIII wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

a. In onderdeel b wordt “onderdeel K, eerst toepassing vindt” vervangen door “onderdelen Ia en K, eerst toepassing vinden”.

b. In onderdeel c, wordt “onderdeel F, eerst toepassing vindt” vervangen door “onderdelen Da en F, eerst toepassing vinden”.

2. Na het tweede lid wordt een lid toegevoegd, luidende:

2a. In afwijking van het eerste lid treedt artikel I, onderdelen Bb, Gb, onder 2, Gc, onder 2, Ka en Kb, in werking met ingang van 1 januari 2029.

Toelichting

Dit amendement is bedoeld om de lasten op arbeid minder toe te laten nemen dan voorgesteld in het

Belastingplan 2027, en in plaats daarvan een iets grotere bijdrage te vragen van de allerrijksten. De indieners stellen daarom voor om de lasten in box 1 van de inkomstenbelasting met € 1,5 miljard minder te verhogen. Als technische invulling wordt daarmee de algemene heffingskorting verhoogd met € 180.

Dekking wordt gevonden in het introduceren van fictieve verkrijgingen en het moderniseren van de forfaits in de erf- en schenkbelasting om de fiscale ontwijkingsconstructie ‘schenkingen op papier’ tegen te gaan, het verlagen van de grens voor lenen uit de eigen vennootschap naar € 17.500 en het afschaffen van de vrijstelling voor eigenwoningschulden, het verhogen van het toptarief in box 2 van de inkomstenbelasting van 31% naar 33% en het introduceren van een toptarief in box 3 van de inkomstenbelasting van 45% met een aanvangspunt gelijk aan het aanvangspunt toptarief in box 1. Daarnaast wordt voorgesteld de doorschuifregelingen in de aanmerkelijk belang-sfeer af te schaffen.

Dit amendement schrapt ook de delegatiebepaling waarmee de tabelcorrectiefactor voor 2028 per algemene maatregel van bestuur kan worden beperkt. Deze voorgestelde lastenverzwaring van € 1,9 miljard vanaf 2028 hoort wat de indieners betreft niet thuis in dit Belastingplan. Besluitvorming over eventuele lastenverzwaringen (of -verlichtingen) kan plaatsvinden bij de behandeling van het Belastingplan 2028.

Ter dekking wordt ten eerste voorgesteld een veelgebruikte belastingconstructie om de erf- en schenkbelasting te ontwijken tegen te gaan. Bij de constructie ‘schenken op papier’ worden geen daadwerkelijke schenkingen gedaan, maar zogenaamde ‘schuldigerkenningen’ vastgelegd. De schenker stelt dan een bepaald bedrag schuldig te zijn aan de ontvanger, dat op een specifiek moment in de toekomst opeisbaar wordt. Daardoor kan meermaals gebruik gemaakt worden van zowel de vrijstelling als het lage tarief in de schenkbelasting, terwijl bij grotere schenkingen in één keer al snel meer belasting verschuldigd is door de tariefprogressie. Ook de tariefprogressie in de erfbelasting kan op deze manier (deels) vermeden worden. Doordat geen daadwerkelijke schenking wordt gedaan, kan ook bij illiquide vermogen (zoals een eigen huis) van deze voordelen gebruik gemaakt worden. Daarnaast is de schenker jaarlijks rente verschuldigd aan de ontvanger, waarover geen erf- of schenkbelasting betaald hoeft te worden.

Om deze vorm van belastingontwijking tegen te gaan wordt met dit amendement voorgesteld zogenaamde ‘fictieve verkrijgingen’ te introduceren in de erf- en schenkbelasting, waardoor de aflossing van de ontstane schuld bij schenkingen op papier wordt aangemerkt als een verkrijging voor de erf- of schenkbelasting (afhankelijk van de situatie). Daarmee verdwijnt het progressievoordeel voor de begunstigde.

Daarnaast kan de constructie worden tegengegaan door de forfaitaire waarderingsregels die gebaseerd zijn op de rente en levensverwachting te moderniseren. Deze waarderingsregels worden binnen de schenk- en erfbelasting gebruikt om de waarde van periodieke uitkeringen en vorderingen forfaitair te bepalen en zijn voor het laatst aangepast per 1980.[1] De waarderingsregels hebben als doel om belastingplichtigen en de Belastingdienst een complexe actuariële rekensom te besparen. De rekenrente en levensverwachtingen waarmee in de waarderingsregels wordt gerekend zijn al lange tijd niet meer actueel, terwijl de forfaitaire waarderingsregels de werkelijkheid zo goed als mogelijk moeten benaderen. Door de forfaits te actualiseren wordt het gebruik van schenkingen op papier minder rendabel, omdat de jaarlijkse rentebetalingen over schuldigerkenningen kleiner worden en er dus minder geld overgedragen kan worden

[1] Besluit van 28 december 1979 tot wijziging van de Uitvoeringsbesluiten Successiewet 1956, vermogensbelasting 1964, omzetbelasting 1968 en belastingen van rechtsverkeer, *Stb.* 1979, 758.

zonder dat daarover erf- of schenkbelasting verschuldigd is.

Voorts stellen de indieners voor om lenen uit de eigen vennootschap verder in te perken. Door te lenen van hun eigen bedrijf kunnen directeuren-grootaandeelhouders voorkomen dat zij belasting moeten betalen in box 2 van de inkomstenbelasting. Wat de indieners betreft is dit een vorm van belastingontwijking, waardoor de allerrijksten in de praktijk minder belasting hoeven te betalen dan gewone mensen. Dergelijke leningen zijn immers niet in het belang van het bedrijf, en het staat de betreffende directeuren-grootaandeelhouders vrij om de door hen gewenste bedragen aan zichzelf uit te keren. Zij dienen daar echter dan wel belasting over te betalen.

De Wet excessief lenen bij eigen vennootschap regelt om deze reden dat een aanmerkelijkbelanghouder niet meer dan € 500.000 kan lenen van de eigen vennootschap; indien hij dat toch doet wordt het meerdere belast als fictief regulier voordeel in box 2. Het maximumbedrag van € 500.000 wordt dan voor het volgende jaar verhoogd met het bedrag van dit bovenmatige deel, waardoor niet twee keer dezelfde uitkering wordt belast. Daarnaast geldt een uitzondering voor eigenwoningschulden, met als voorwaarde dat een recht van hypotheek op de eigen woning is verstrekt aan de vennootschap. Met dit amendement wordt het (start)maximumbedrag voor excessief lenen bij de eigen vennootschap verlaagd naar € 17.500 (gelijk aan het maximumbedrag voor een rekening-courant) en komt de uitzondering voor eigenwoningschulden te vervallen.

Dit amendement regelt daarnaast dat de doorschuifregeling (DSR) in de aanmerkelijk belang-sfeer komen te vervallen. De Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001) voorziet in een doorschuifregeling voor vererving en schenking van een aanmerkelijk belang met ingang van 1 januari 2029. De DSR maakt het mogelijk belastingbetaling verder uit te stellen. In principe moet een aanmerkelijk belang-houder namelijk belasting betalen op het moment dat hij zijn belang overdraagt aan iemand anders: dan is hij belasting verschuldigd over het ‘vervreemdingsvoordeel’, dat wil zeggen de waardestijging van de aandelen. Belastingheffing vindt plaats op het moment dat de aandelen worden verkocht, geschonken of geërfd. Dankzij de DSR hoeft echter in veel gevallen dan nog steeds geen belasting betaald te worden, omdat de belastingschuld overgedragen mag worden op de nieuwe eigenaar van het ab-pakket. Het gevolg is dat belastingheffing oneindig uitgesteld kan worden. De indieners stellen daarom de DSR af te schaffen.

Verder wordt voorgesteld om het toptarief in box 2 te verhogen met 2%-punt, van 31% naar 33%. Het tarief wordt daarmee weer gelijk aan het tarief dat in 2024 gold. Daardoor wordt voorkomen dat het statutaire gecombineerde toptarief voor directeuren-grootaandeelhouders lager is dan dat voor werknemers in box 1. De indieners zijn van mening dat de allerrijksten minimaal evenveel belasting moeten betalen als gewone mensen. Het toptarief in box 1 is op dit moment 49,5%, terwijl het gecombineerde toptarief in box 2 48,802% bedraagt.[2] Na de voorgestelde verhoging naar 33% komt dit uit op 50,286%. Het staat directeuren-grootaandeelhouders overigens vrij zichzelf een hoger salaris, dat belast wordt in box 1, uit te keren. In de praktijk is dit tarief daarom alleen van toepassing op zeer hoge inkomens.

Tot slot stellen de indieners voor een nieuw toptarief toe te voegen aan box 3. Het is niet uit te leggen dat over loon maximaal 49,5% belasting wordt betaald, terwijl dat over dividenden, huurinkomsten en vermogenswinsten slechts 36% is, ongeacht de hoogte van het inkomen. Miljonairs betalen daardoor

[2] Het gecombineerde toptarief wordt berekend door eerst het reguliere tarief in de vennootschapsbelasting van 25,8% toe te passen en daarna het hoge tarief in box 2 van 31%.

effectief minder belasting dan gewone werkende mensen. De indieners wensen daarom ook in box 3 een toptarief te introduceren, net als in box 1. Zij stellen een hoger tarief van 45% voor, dat gaat gelden vanaf een inkomen gelijk aan het aanvangspunt toptarief in box 1 (naar verwachting rond de € 80.000). Dit hogere tarief is daarmee in de praktijk vrijwel alleen van toepassing op mensen met meer dan een miljoen aan vrij vermogen (dus exclusief de eigen woning), aangezien bij een gemiddeld rendement van 6% meer dan € 1,3 miljoen aan beleggingen nodig is om tot een dergelijk hoog inkomen in box 3 te komen.

Budgettaire gevolgen
De tabel hieronder geeft de budgettaire gevolgen van de verschillende maatregelen weer.

Tabel: budgettair effect (miljoen euro, + is saldoverbeterend)

	Struc.
Aanscherpen Wet excessief lenen	248
Tegengaan schenken op papier	274
Verhogen toptarief box 2 naar 33%	298
Nieuw toptarief box 3 van 45%	600
Afschaffen DSR ab	180
Lastenverlichting box 1	-1535
Totaal	**65**

De voorgestelde ficties voor papieren schenkingen leiden op transactiebasis tot een structurele opbrengst van € 248 miljoen. In de eerste jaren na invoering treedt op transactiebasis een budgettaire derving op die mettertijd omslaat naar een budgettaire opbrengst. De maatregel zorgt er naar verwachting voor dat er nauwelijks nog papieren schenkingen worden gedaan waardoor de inkomsten schenkbelasting direct na invoering afnemen. Daarnaast zorgt de maatregel ervoor dat toekomstige erflaters hun nalatenschap niet langer (verder) kunnen uithollen door te schenken op papier. Mettertijd leidt dit effect tot hogere opbrengsten erfbelasting waardoor het totale budgettaire effect van de maatregel op transactiebasis omslaat van een derving naar een opbrengst. De hogere opbrengsten schenkbelasting in 2026 zijn het gevolg van papieren schenkingen die in anticipatie op de maatregel naar voren worden gehaald. Het moderniseren van de rekenrente en levensverwachtingen leidt tot een structurele budgettaire opbrengst op transactiebasis van € 156 miljoen. Het overgrote deel van deze opbrengst wordt gerealiseerd doordat de lagere rekenrente de fiscale voordelen van estate planning inperkt. Bij rentedragende onderbedelingsvorderingen kan na modernisering minder rente worden bijgeschreven op de vorderingen van kinderen op de langstlevende partner waardoor diens nalatenschap hoger uitvalt. De opbrengsten treden pas op bij het overlijden van de langstlevende. Om die reden kent de budgettaire opbrengst een langdurige ingroei. Voor het lastenkader is de vlakke reeks met dezelfde netto contante waarde als de transactiereeks relevant. De lastenrelevante opbrengst bedraagt € 157 miljoen in 2027 en € 274 miljoen vanaf 2028.

Het afschaffen van de doorschuifregeling voor vererving en schenking van een aanmerkelijk belang voor de inkomstenbelasting leidt op transactiebasis niet tot een structureel budgettair effect. De maatregel zorgt namelijk voor een schuif in de tijd van de verschuldigde inkomstenbelasting. Op de korte en middellange termijn is sprake van een budgettaire opbrengst op transactiebasis, omdat de verschuldigde inkomstenbelasting niet langer kan worden doorgeschoven. Voor het lastenkader is de vlakke reeks met dezelfde netto contante waarde als de transactiereeks relevant. De lastenrelevante opbrengst bedraagt € 180 miljoen vanaf 2029.

Voor de aanscherping van de Wet excessief lenen bij eigen vennootschap geldt iets vergelijkbaars; deze maatregel kent op transactiebasis een beperkte structurele budgettaire opbrengst van € 31 miljoen en een grote eenmalige opbrengst in het jaar van invoering. Het afschaffen van de vrijstelling voor eigenwoningschulden kan uitvoeringstechnisch pas per 2029 plaatsvinden; daarom is in dat jaar ook sprake van een grote eenmalige opbrengst. Omdat de opbrengst over langere tijd sterk fluctueert per jaar is in de tabel hierboven de vlakke reeks met dezelfde netto contante waarde als de transactiereeks opgenomen; de opbrengst bedraagt daarin € 248 miljoen per jaar vanaf 2027.

Het afschaffen van de doorschuifregeling in de aanmerkelijk belang-sfeer en de introductie van het nieuwe toptarief in box 3 zijn niet uitvoerbaar voor 2029. De voorgestelde ingangsdatum is daarom 1 januari 2029; vanaf dat jaar bedraagt de lastenrelevante opbrengst respectievelijk € 180 miljoen en € 600 miljoen.

Technische toelichting

Doorschuifregeling

Op grond van de artikelen 4.17a, 4.17b en 4.17c Wet IB 2001 hoeft bij de erflater en schenker in box 2, onder voorwaarden, bij vererving of schenking van een aanmerkelijk belang geen (fictief) vervreemdingsvoordeel dat toerekenbaar is aan het ondernemingsvermogen van de vennootschap in aanmerking te worden genomen. Op grond van de artikelen 4.39a, 4.39b en 4.39c Wet IB 2001 wordt de verkrijgingsprijs van het aanmerkelijk belang bij de verkrijger(s) op de verkrijgingsprijs van de erflater of schenker gesteld.

Dit amendement schaft deze doorschuifregeling af door de artikelen 4.17a, 4.17b, 4.17c, 4.39a, 4.39b en 4.39c Wet IB 2001 te laten vervallen. Als gevolg hiervan dient bij de erflater of schenker in box 2 ook te worden afgerekend over een (fictief) vervreemdingsvoordeel dat toerekenbaar is aan het ondernemingsvermogen van de vennootschap. Voor het bepalen van het vervreemdingsvoordeel wordt de overdrachtsprijs vastgesteld op de waarde in het economische verkeer. De verkrijgingsprijs voor de erfgenaam of de begiftigde wordt als gevolg hiervan ook vastgesteld op de waarde in het economische verkeer. Voor bestaande situaties waarbij voor 1 januari 2029 een verzoek om toepassing van artikel 4.17a, 4.17b of 4.17c is gedaan, is voorzien in overgangsrecht. Hierbij wordt bewerkstelligd dat in deze situaties enerzijds sprake blijft van een fictief aanmerkelijk belang in de zin van artikel 4.11, zoals dat gold tot en met 31 december 2028. Hiermee wordt verduidelijkt dat de doorgeschoven claim in bestaande situaties waarin sprake is van een fictief aanmerkelijk belang wordt behouden. Anderzijds wordt hiermee verduidelijkt dat de doorgeschoven verkrijgingsprijs die is vastgesteld op basis van artikel 4.39a, 4.39b of 4.39c op deze situaties van toepassing blijft.

In samenhang met het laten vervallen van de artikelen 4.17a, 4.17b, 4.17c, 4.39a, 4.39b en 4.39c Wet IB 2001 regelt dit amendement dat verwijzingen naar die artikelen elders in de Wet IB 2001 worden geschrapt. Voorts vervallen artikel 2.8, vijfde, zesde en zevende lid, Wet IB 2001. Hierin zijn flankerende bepalingen opgenomen die door het afschaffen van de doorschuifregeling overbodig worden.

Forfaits in de erf- en schenkbelasting

Op grond van de SW 1956 wordt schenk- en erfbelasting geheven bij de verkrijger over de waarde van de verkrijging op het moment van schenken dan wel overlijden. Voor bijvoorbeeld periodieke uitkeringen wordt daarbij uitgegaan van de gekapitaliseerde waarde op het moment van de verkrijging. Deze waarde wordt bepaald op basis van forfaitaire waarderingsregels die zijn berekend aan de hand van een rekenrente

en levensverwachtingen.[3] Deze waarderingsvoorschriften zijn gebaseerd op de in artikel 21, veertiende lid, SW 1956 opgenomen delegatiebepaling en opgenomen in de artikelen 5 tot en met 10 van het Uitvoeringsbesluit Successiewet 1956 (UBSW 1956). Daarin is de rekenrente in de schenk- en erfbelasting vastgesteld op 6%[4] en de levensverwachtingen dateren uit 1979.[5]

In dit amendement wordt voorgesteld om met ingang van 1 januari 2028 de gemoderniseerde waarderingsvoorschriften voor vruchtgebruiken, beperkte rechten en rechten op en verplichtingen tot periodieke uitkeringen op te nemen in de SW 1956. Daartoe bevat dit amendement in feite drie voorstellen:

1. Het percentage waarmee wordt gerekend in de waarderingsregels te verlagen naar (vooralsnog) 3,0% met ingang van 1 januari 2028. Anders gezegd, een aanpassing van de rekenrente van 6% naar vooralsnog 3%;
2. Genoemd percentage wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van een in de SW 1956 opgenomen formule;
3. Voor de levensverwachting wordt in de waarderingsregels uitgegaan van een geslachtsneutrale cohortlevensverwachting gebaseerd op de meest recente prognoses van het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Dit betekent elke twee jaar actualisatie.

Met de invoering van deze voorstellen wordt bereikt dat de forfaitaire waarderingsregels in de schenk- en erfbelasting blijvend worden geactualiseerd. De beoogde inwerkingtredingsdatum van dit amendement is 1 januari 2028. Voor dit amendement wordt voor de rekenrente van 3% nog mede uitgegaan van de raming van de lange rente zoals gepubliceerd door het Centraal Planbureau in het Centraal Economisch Plan 2026 en de prognosetafels van het AG uit 2024. Vóór inwerkingtreding per 1 januari 2028 worden de kapitalisatiefactoren geactualiseerd op basis van de prognosetafels van het AG 2026 en wordt het rentepercentage bepaald met de voorgestelde formule in de SW 1956. De voorgestelde aanpassingen in de SW 1956 vinden voor het eerst toepassing met betrekking tot belastbare feiten zoals erfrechtelijke verkrijgingen en schenkingen die op of na 1 januari 2028 plaatsvinden. Dat betekent dat bijvoorbeeld een vóór 1 januari 2028 ontstane onderbedelingsvordering wordt afgehandeld volgens de op 31 december 2027 geldende regelgeving waar nog een rekenrente van 6% gold.

Artikel XXA, onderdelen A tot en met D (artikelen 7, 9, 10 en 15 van de Successiewet 1956)
De artikelen 7, derde lid, 9, tweede lid, 10, derde lid en 15, eerste lid, SW 1956 verwijzen naar het percentage, bedoeld in artikel 21, veertiende lid, SW 1956. Voorgesteld wordt laatstgenoemd lid aan te passen door een jaarlijkse actualisering van het in aanmerking te nemen percentage (zie onderdeel E, onder 1, en de toelichting daarop). In samenhang daarmee dienen ook de verwijzingen in de artikelen 7, derde lid, 9, tweede lid, 10, derde lid, en 15, eerste lid, SW 1956 te worden gewijzigd. Die wijzigingen zijn opgenomen in de onderdelen A tot en met D. Vanwege de voorgestelde jaarlijkse actualisering van het rentepercentage wordt in de betreffende bepalingen uit de SW 1956 een tijdsaanduiding opgenomen. Dit wordt hieronder per onderdeel nader toegelicht.

Op grond van artikel 7, derde lid, SW 1956 worden opgeofferde bedragen die in mindering worden

[3] Artikel 21, veertiende lid, SW 1956 luidt: Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld voor de bepaling van de waarde van een vruchtgebruik, van beperkte rechten en van rechten op en verplichtingen tot periodieke uitkeringen en voor het daarbij te gebruiken percentage.
[4] Het gaat hierbij om een samengestelde rente van 6%. Bij een samengestelde rente wordt er rente gerekend over zowel de hoofdsom als reeds opgebouwde rente. Bij een enkelvoudige rente wordt er alleen rente gerekend over de hoofdsom.
[5] Artikel 10 van het Uitvoeringsbesluit Successiewet 1956

gebracht op een fictieve erfrechtelijke verkrijging als bedoeld in de artikelen 8, 10, 11 en 13 SW 1956 vermeerderd met een enkelvoudige rente naar het in artikel 21, veertiende lid, SW 1956 bedoelde percentage van de dag van betaling van die bedragen tot en met de dag van het overlijden van de erflater. Dat geldt eveneens voor de overdrachtsbelasting en de schenkbelasting die in mindering strekt van de belasting die verschuldigd is ten gevolge van de genoemde artikelen. De voorgestelde aanpassing van artikel 7, derde lid, SW 1956 regelt dat voor die enkelvoudige rente moet worden aangesloten bij het in artikel 21, veertiende lid, SW 1956 opgenomen percentage dat gold ten tijde van het verschuldigd worden van die bedragen. Voor de verschuldigde overdrachtsbelasting en schenkbelasting wordt daarbij uitgegaan van het tijdstip waarop het belastbaar feit zich heeft voorgedaan.

In artikel 9, tweede lid, SW 1956 is bepaald dat sprake is van een fictieve erfrechtelijke verkrijging als een geldvordering, die is ontstaan als gevolg van een verkrijging krachtens erfrecht, opeisbaar wordt of wordt afgelost en een rentebestanddeel bevat dat hoger is dan indien de vordering een samengestelde rente had gedragen naar het percentage bedoeld in artikel 21, veertiende lid, SW 1956. Als verkrijging wordt dan in aanmerking genomen het bovenmatige rentebestanddeel, zijnde het verschil tussen de opgebouwde rente en de rente die zou zijn opgebouwd met toepassing van genoemd percentage. Na inwerkingtreding van het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956 zou zonder nadere regeling voor het bepalen of sprake is van een bovenmatig rentebestanddeel als uitgangspunt genomen moeten worden het rentepercentage dat geldt op het moment van het opeisbaar worden van de vordering. In geval van onderbedelingsvorderingen is dat vaak het moment van overlijden van de langstlevende.

Voorgesteld wordt om in artikel 9, tweede lid, SW 1956 voor het percentage, bedoeld in artikel 21, veertiende lid, SW 1956 aan te sluiten bij het moment van overlijden naar aanleiding waarvan de vordering is ontstaan. Als op dat moment het rentepercentage, bedoeld in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956, 3% bedroeg, moet voor de toepassing van artikel 9, tweede lid, SW 1956 worden beoordeeld of de geldvordering een rentebestanddeel bevat dat hoger is dan het geval zou zijn geweest als de vordering een samengestelde rente van 3% had gedragen. Als in een tijdige renteafspraak wordt aangesloten bij het ten tijde van het eerste overlijden geldende rentepercentage, leidt dat bij het overlijden van de langstlevende dus niet tot een fictieve verkrijging. Een voorbeeld ter illustratie:

Voorbeeld 1.
A overlijdt in 2026 met achterlating van twee kinderen en echtgenoot B. De wettelijke verdeling is van toepassing. De nalatenschap van A bedraagt € 300.000, waarvan B en de kinderen ieder voor een gelijk deel erfgenaam zijn (€ 100.000). De twee kinderen krijgen hun erfdeel in de vorm van een vordering op B, die in beginsel pas opeisbaar is bij diens overlijden. B en de kinderen komen een samengestelde rente van 6% overeen (het bij het overlijden van A geldende percentage, bedoeld in artikel 21, veertiende lid, SW 1956) die in beginsel ook pas opeisbaar is bij het overlijden van B. Indien het rentepercentage, bedoeld in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956 bij het overlijden van B 3% zou zijn, heeft dat geen gevolgen voor de kinderen, omdat in het voorgestelde artikel 9, tweede lid, SW 1956, voor het percentage wordt aangesloten bij het percentage dat gold op het moment van overlijden naar aanleiding waarvan de vordering is ontstaan, dus ten tijde van het overlijden van A (in 2026).

Artikel 10 SW 1956 is een fictiebepaling om uitholling van de toekomstige nalatenschap door omzetting van de volle eigendom van een vermogensbestanddeel in een vruchtgebruik als bedoeld in artikel 18, eerste lid, SW 1956[6] dat bij het overlijden van de erflater van rechtswege eindigt tegen te gaan. Het gaat dan

[6] Ingevolge artikel 18, eerste lid, SW 1956 worden daaronder mede verstaan vruchtgenot, gebruik en bewoning, vruchten en

bijvoorbeeld om ouders die hun woning verkopen aan een kind en zich een recht van gebruik en bewoning voorbehouden. Dit artikel is ingevolge het derde lid kort gezegd niet van toepassing als de erflater tijdens diens leven jaarlijks een vergoeding betaalt die ten minste gelijk is aan het percentage, bedoeld in artikel 21, veertiende lid, SW 1956, van de waarde van de goederen in onbezwaarde staat. De voorgestelde aanpassing van artikel 10, derde lid, SW 1956 regelt dat voor de toets of de erflater het genot van een vruchtgebruik had in de zin van dat artikel wordt aangesloten bij het percentage, bedoeld in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956 dat gold ten tijde van de rechtshandeling als bedoeld in artikel 10, eerste lid, SW 1956. Bij een samenstel van rechtshandelingen wordt aangesloten bij het percentage, bedoeld in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956 dat gold ten tijde van de eerste rechtshandeling van het samenstel.

Artikel 15 SW 1956 is een fictiebepaling op basis waarvan een fictieve schenking van een vruchtgebruik (van dag tot dag) wordt aangenomen voor het rentevoordeel van een renteloze of laagrentende direct opeisbare geldlening tussen natuurlijk personen. Deze fictieve schenking bestaat uit het verschil tussen het percentage, bedoeld in artikel 21, veertiende lid, SW 1956 en de bedongen rente (al dan niet van nihil). De voorgestelde aanpassing van artikel 15, eerste lid, SW 1956 regelt dat voor dit percentage moet worden aangesloten bij het percentage, bedoeld in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956, dat gold op het moment van verstrekking van de direct opeisbare geldlening. Als de geldlening op een later moment direct opeisbaar wordt, dan wordt aangesloten bij het percentage, bedoeld in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956, dat gold ten tijde van het direct opeisbaar worden.

Onderdeel E (artikel 21 van de Successiewet 1956)
Zoals in het algemeen deel van deze memorie is toegelicht, wordt voorgesteld om met ingang van 1 januari 2028 de waarderingsvoorschriften voor vruchtgebruiken, beperkte rechten en rechten op en verplichtingen tot periodieke uitkeringen op te nemen in de SW 1956. Deze waarderingsvoorschriften zijn momenteel gebaseerd op de in artikel 21, veertiende lid, SW 1956 opgenomen delegatiebepaling en aldus opgenomen in de artikelen 5 tot en met 10 UBSW 1956.

Voorgesteld wordt die voorschriften op te nemen in artikel 21, veertiende tot en met drieëntwintigste lid, SW 1956 onder vernummering van het huidige vijftiende en zestiende lid tot vierentwintigste en vijfentwintigste lid van dit artikel.

Artikel 21, negende lid, SW 1956, bevat de bepaling van de waarde van een recht van erfpacht op een onroerende zaak die als woning in gebruik is. De erfpachter betaalt normaal gesproken een jaarlijkse vergoeding (de canon) aan de erfverpachter. Op grond van artikel 21, negende lid, SW 1956 wordt de jaarlijkse vergoeding gekapitaliseerd en in mindering gebracht op de geldende WOZ-waarde. De jaarlijkse vergoeding wordt nu vermenigvuldigd met een factor zeventien. Voorgesteld wordt in artikel 21, negende lid, SW 1956 deze kapitalisatie in formulevorm op te nemen: het jaarlijkse bedrag wordt vermenigvuldigd met de som van 1 en het percentage, genoemd in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956, gedeeld door dat percentage.

Het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956 bevat het toe te passen percentage bij de bepaling van de waarde van een vruchtgebruik of van een beperkt recht (alsmede rechten op en verplichtingen tot periodieke uitkeringen). Genoemd voorgesteld veertiende lid is te beschouwen als de opvolger van het

---

inkomsten, jaarlijkse opbrengst en soortgelijke uitkeringen uit daartoe aangewezen goederen.

huidige artikel 21, veertiende lid, SW 1956, in samenhang met artikel 10 UBSW 1956. Uitgangspunt is de waarde in onbezwaarde staat van hetgeen aan het vruchtgebruik of het beperkte recht is onderworpen. Die waarde wordt vermenigvuldigd met het percentage, genoemd in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956 wat resulteert in jaarlijkse voordelen die geacht worden te zijn genoten uit het vruchtgebruik of beperkte recht. Deze jaarlijkse voordelen moeten vervolgens worden gekapitaliseerd aan de hand van het voorgestelde artikel 21, vijftiende tot en met het twintigste lid, SW 1956. Het percentage in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956 wordt op de voet van het voorgestelde artikel 35a, veertiende lid, SW 1956 jaarlijks geactualiseerd.[7] Het voorgestelde artikel 21, vijftiende lid, SW 1956 betreft de waardering van een periodieke uitkering in geld waarvan de looptijd afhankelijk is van het leven van één persoon. Deze waarderingsregel vervangt hiermee de waarderingsregel die nu is opgenomen in artikel 5 UBSW 1956. De waarderingsregel in het voorgestelde artikel 21, vijftiende lid, SW 1956 verschilt in een aantal opzichten van de waarderingsregel in artikel 5 UBSW 1956. Ten eerste kent de voorgestelde waarderingsregel meer differentiatie naar leeftijd. Nu kent artikel 5 UBSW 1956 uitsluitend voor personen van 50 jaar en ouder een kapitalisatiefactor per vijf jaar, maar voor de genieter van een periodieke uitkering die jonger dan 50 jaar is, is de huidige kapitalisatiefactor nu nog per tien jaar bepaald. In het voorgestelde artikel 21, vijftiende lid, SW 1956 wordt bij alle leeftijden een kapitalisatiefactor per vijf jaar gehanteerd, dit met uitzondering van de leeftijdsgroepen jonger dan 20 jaar en 95 jaar of ouder.

In het voorgestelde artikel 21, zestiende lid, SW 1956 wordt de waardering opgenomen voor periodieke uitkeringen die na een bepaalde tijd vervallen en afhankelijk zijn van het leven van één persoon. Deze waarderingsregels vervangen een deel van de waarderingsregels in het huidige artikel 6 UBSW 1956. Het slot van genoemd voorgesteld zestiende lid regelt dat de waarde van een periodieke uitkering in geld die na een bepaalde tijd vervalt en afhankelijk is van het leven van één persoon niet hoger kan zijn dan de waarde van een levenslange periodieke uitkering, bedoeld in het voorgestelde artikel 21, vijftiende lid, SW 1956. In het huidige artikel 6 UBSW 1956 wordt dit maximum gesteld op het zeventienvoud van het jaarlijkse bedrag, vermoedelijk omdat eenzelfde berekening is gemaakt met de huidige rekenrente van 6%.

Het voorgestelde artikel 21, zeventiende en achttiende lid, SW 1956, bevat de tekst van het huidige artikel 7 UBSW 1956 waarbij geen inhoudelijke wijziging is beoogd en slechts enkele redactionele wijzigingen hebben plaatsgevonden. Met die leden worden de toepasselijke kapitalisatiefactoren bepaald voor de situatie dat een periodieke uitkering niet van het leven van slechts één persoon afhankelijk is, maar van het leven van twee of meer personen. De werking van het voorgestelde artikel 21, zeventiende lid, SW 1956 kan worden verduidelijkt met het volgende voorbeeld.

Voorbeeld 2.
A (65 jaar) en B (50 jaar) erven een periodieke uitkering in geld die eindigt bij het overlijden van de langstlevende van hen. Op grond van het voorgestelde artikel 21, zeventiende lid, SW 1956 wordt de kapitalisatiefactor in dit geval bepaald aan de hand van de tabel in het voorgestelde artikel 21, vijftiende lid, SW 1956 waarbij wordt uitgegaan van een leeftijd van 45 jaar, zijnde 5 jaar jonger dan de jongste persoon. Dat resulteert op grond van die tabel in een kapitalisatiefactor van 23. Als de periodieke uitkering die A en B erven zou eindigen wanneer de eerste van hen overlijdt, moet volgens het voorgestelde artikel 21, achttiende lid, SW 1956 worden uitgegaan van een leeftijd van 70 jaar, zijnde 5 jaar ouder dan de oudste persoon. De kapitalisatiefactor is dan 12.

[7] Zie de toelichting op de voorgestelde wijziging van artikel 35a SW 1956.

Met het voorgestelde artikel 21, negentiende lid, SW 1956 worden de in het huidige artikel 6 UBSW 1956 opgenomen waarderingsregels voor periodieke uitkeringen in geld die na bepaalde tijd vervallen en niet afhankelijk zijn van het leven van één persoon in de SW 1956 opgenomen. De waarde van een periodieke uitkering in geld die na een bepaalde tijd vervalt en niet afhankelijk is van het leven, wordt gesteld op het jaarlijkse bedrag, vermenigvuldigd met het aantal jaren dat de uitkering moet plaatsvinden en met de in de tabel opgenomen kapitalisatiefactoren. Deze waarde kan echter op grond van het slot van het voorgestelde artikel 21, negentiende lid, SW 1956 niet hoger zijn dan het jaarlijkse bedrag vermenigvuldigd met de som van 1 en het percentage, genoemd in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956, gedeeld door dat percentage. Dit is in de wettekst in formulevorm opgenomen. Met deze voorgestelde formule blijft dit waarderingsvoorschrift actueel bij toekomstige wijzigingen van het percentage in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956. In het huidige artikel 6 UBSW 1956 wordt dit maximum gesteld op het zeventienvoud van het jaarlijkse bedrag, vermoedelijk omdat eenzelfde berekening is gemaakt met de huidige rekenrente van 6%. Een voorbeeld kan dit maximum verduidelijken.

Het voorgestelde artikel 21, twintigste lid, SW 1956 bevat de waarderingsregel voor periodieke uitkeringen voor onbepaalde tijd die niet van het leven afhankelijk zijn (nu opgenomen in artikel 6, derde lid, UBSW 1956). Met dit voorstel wordt de waarde van een dergelijke uitkering gesteld op het jaarlijkse bedrag vermenigvuldigd met de som van 1 en het percentage, genoemd in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956, gedeeld door dat percentage. Met de voorgestelde formule blijft dit waarderingsvoorschrift actueel bij wijzigingen van het percentage in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956. In het huidige artikel 6 UBSW 1956 is deze factor zeventien.

Het voorgestelde artikel 21, eenentwintigste lid, SW 1956 ziet op de gelijkstelling van een periodieke uitkering in geld van een onzeker jaarlijks bedrag met een periodieke uitkering tot het geschatte gemiddelde jaarlijkse bedrag. De voorgestelde bepaling is in het huidige artikel 8, eerste lid, UBSW 1956 opgenomen. Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd.
In het voorgestelde tweeëntwintigste lid wordt de tekst van het huidige artikel 8, tweede lid, UBSW 1956 opgenomen. In laatstgenoemd artikel is bepaald dat een periodieke uitkering in andere goederen dan geld wordt gelijkgesteld met een periodieke uitkering tot het geschatte gemiddelde jaarlijkse bedrag. Met de redactionele wijzigingen is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

In het voorgestelde artikel 21, drieëntwintigste lid, SW 1956, wordt de tekst van het huidige artikel 9 UBSW opgenomen. Genoemd drieëntwintigste lid bewerkstelligt dat voor de waarde van een periodieke uitkering die niet valt onder het vijftiende tot en met tweeëntwintigste lid wordt aangesloten bij het bedrag waarvoor een dergelijke uitkering kan worden aangekocht bij een verzekeraar. Met de redactionele wijzigingen is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

Onderdeel F (artikel 35a van de Successiewet 1956)
Voorgesteld wordt om een actualisatiemechanisme voor de forfaits gebaseerd op de rekenrente en levensverwachting in de SW 1956 in te voeren. Artikel 35a, eerste en tweede lid, SW 1956 bevat reeds regels voor de inflatiecorrectie van de schijflengten en vrijstellingen voor de erf- en schenkbelasting. Het voorgestelde artikel 35a, derde tot en met vijftiende lid, SW 1956 voorziet in een bijstellingsmechanisme dat de waarderingsregels van artikel 21, veertiende tot en met zestiende en negentiende lid automatisch aanpast aan ontwikkelingen in de rente en levensverwachting. Dit bijstellingsmechanisme houdt in dat de kapitalisatiefactoren en het percentage van de rekenrente elk jaar worden berekend op basis van in een

aantal van die leden opgenomen formules.

Voor de uitkomst van de bijstelling van de waarderingsregels is de actualisatie van het percentage van de rekenrente het meest bepalend. Daarom wordt hierop als eerste ingegaan. Het voorgestelde artikel 35a, derde lid, SW 1956 voorziet in actualisatie van het percentage dat wordt opgenomen in het voorgestelde artikel 21, veertiende lid, SW 1956. Voorgesteld wordt bedoeld percentage te stellen op de door zestig te delen som van de maandelijkse rentepercentages uit de nominale rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen die horen bij een looptijd van negen jaar, zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank (DNB), uit een periode van zestig maanden, beginnend op 31 oktober van het kalenderjaar zes jaren dat vooraf gaat aan het lopende kalenderjaar en eindigt op 30 september van jaar dat voorafgaat aan het lopende kalenderjaar. De peildatum voor de rentepercentages van DNB is altijd de laatste dag van de maand. Er is voor een peildatum van 30 september voorafgaand aan het lopende jaar gekozen, omdat zo genoeg tijd resteert voor de Belastingdienst en dienstverleners zoals softwareontwikkelaars, (fiscaal) adviseurs en de notariële praktijk om het nieuwe percentage van de rekenrente te verwerken in hun systemen en communicatie. Daarbij voorziet het voorgestelde artikel 35a, vierde lid, SW 1956 erin dat de rekenrente naar boven wordt afgerond op halve procentpunten. Het naar boven afronden is in het voordeel van de meeste belastingplichtigen. In lijn met jurisprudentie[8] voorziet het voorgestelde vierde lid verder in een ondergrens van 0% voor de rekenrente.

Een deel van de forfaits wordt niet alleen berekend op basis van de rekenrente, maar ook op basis van cumulatieve overlevingskansen die tot uiting komen in kapitalisatiefactoren. Deze cumulatieve overlevingskansen worden om het jaar bijgesteld op basis van de meest recente prognosetafel van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). Deze prognosetafels van het AG verschijnen tweejaarlijks in september van de even jaartallen. De kapitalisatiefactor in de voorgestelde waarderingsregels wordt gebaseerd op de levensverwachting die wordt ontleend aan de prognosetafels van het AG en de voorgestelde rekenrente.

Ingevolge het voorgestelde artikel 35a, vijfde, achtste en twaalfde, SW 1956 vindt de jaarlijkse actualisatie van de rekenrente en kapitalisatiefactoren plaats bij ministeriële regeling op basis van het bijstellingsmechanisme in het voorgestelde artikel 35a, derde tot en met vijftiende lid, SW 1956.

Het voorgestelde artikel 35a, vijfde tot en met zevende lid, SW 1956 voorziet in bijstelling van de kapitalisatiefactoren voor de waardering van de periodieke uitkering in artikel 21, vijftiende lid, SW 1956. Het voorgestelde artikel 35a, vijfde lid, SW 1956 bepaalt op welke wijze de bijstelling van de waarderingsregel voor een periodieke uitkering in geld van het leven van één persoon afhankelijk plaatsvindt. Deze waarde wordt gesteld op het jaarlijkse bedrag, vermenigvuldigd met de in de tabel in artikel 21, vijftiende lid, SW 1956 vermelde kapitalisatiefactor. De kapitalisatiefactoren worden jaarlijks vervangen door andere kapitalisatiefactoren die worden berekend op grond van het voorgestelde artikel 35a, zesde en zevende lid, SW 1956. In het zesde lid wordt voor elke beschikbare leeftijd uit de prognosetafels van het AG de som berekend van de producten van de contantewaardefactoren met de cumulatieve overlevingskansen. De afhankelijkheid van het leven is dus in het zesde lid verwerkt door de toekomstige uitkeringen niet als zeker te veronderstellen, maar door per uitkering de verwachte waarde te

[8] HR 11 juli 1989, ECLI:NL:HR:1989:ZC4084, BNB 1989/260. Een negatieve rekenrente rekenen zou erop neerkomen dat een verkrijging van een bloot eigendom belast met een vruchtgebruik meer waard is dan de volle eigendom. Het is niet de bedoeling van de wetgever om het bloot eigendom voor een hoger bedrag dan het volle eigendom te belasten.

berekenen. Voor elke leeftijd wordt een jaarlijkse uitkering tot en met het honderdtwintigste levensjaar verondersteld.[9] De verwachte waarden worden contant gemaakt met contantewaardefactoren, waarbij in elke contantewaardefactor gerekend wordt met dezelfde rekenrente, dat wil zeggen het percentage van artikel 21, veertiende lid, SW 1956 dat jaarlijks wordt bijgesteld op grond van het voorgestelde artikel 35a, derde lid, SW 1956. Voorts wordt gerekend met een prenumerando uitkering (de uitkering vindt plaats aan het begin van elke uitkeringsperiode, bijvoorbeeld elke maand of elk jaar).

In het voorgestelde artikel 35a, zevendede lid, SW 1956 wordt de kapitalisatiefactor zoals bepaald in het zesde lid geaggregeerd naar het niveau van een leeftijdsklasse door ongewogen gemiddelden te nemen. Er zijn zeventien leeftijdsklassen. De eerste leeftijdsklasse bevat de leeftijden nul tot en met negentien. De tweede tot en met zestiende leeftijdsklasse bevatten elk vijf jaren. De zeventiende leeftijdsklasse bevat de leeftijden vijfennegentig tot en met honderdtwintig jaar. De verkregen gemiddelde kapitalisatiefactoren worden afgerond naar gehele getallen.

Het voorgestelde artikel 35a, achtste lid, SW 1956 zorgt op overeenkomstige wijze voor bijstelling van de in artikel 21, zestiende lid, SW 1956, opgenomen waarderingsregel voor periodieke uitkeringen of vruchtgebruiken die na een bepaalde tijd vervallen en afhankelijk van het leven van een persoon (vaak de verkrijger) zijn. De kapitalisatiefactoren worden op vergelijkbare wijze berekend als in het zesde lid door de som te nemen van het product tussen de cumulatieve overlevingskansen en de contantewaardefactoren, maar verschillen daarvan in een opzicht. In het achtste lid wordt voor elke leeftijd niet een enkele kapitalisatiefactor voor een uitkering tot en met het honderdtwintigste levensjaar berekend, maar wordt voor elke leeftijd een kapitalisatiefactor per looptijd berekend. Voor een leeftijd van nul jaar worden dus honderdtwintig kapitalisatiefactoren berekend en voor een leeftijd van honderdnegentien jaar slechts een kapitalisatiefactor.

Vervolgens worden de kapitalisatiefactoren uit het negende lid in het tiende lid geaggregeerd naar het niveau van een leeftijdsklasse. Er zijn dertien looptijdsklassen. De eerste twaalf looptijdsklassen bevatten elk vijf jaren. De dertiende looptijdsklasse bevat de looptijden eenenzestig tot en met honderdtwintig jaar.

Tot slot volgt op grond van het elfde lid de vertaalslag naar de tabel met behulp van de leeftijdsklassen. Er zijn zeventien leeftijdsklassen. De eerste leeftijdsklasse bevat de leeftijden nul tot en met negentien. De tweede tot en met zestiende leeftijdsklasse bevatten elk vijf jaren. De zeventiende leeftijdsklasse bevat de leeftijden vijfennegentig tot en met honderdtwintig jaar. De verkregen gemiddelde kapitalisatiefactoren worden afgerond op twee cijfers achter de komma.

Het voorgestelde artikel 35a, twaalfde tot en met veertiende lid, SW 1956 bewerkstelligt op overeenkomstige wijze de bijstelling van de waarderingsregels voor periodieke uitkeringen of vruchtgebruiken die na een bepaalde tijd vervallen en niet afhankelijk zijn van het leven van een persoon. Aangezien geen afhankelijkheid van het leven van een persoon bestaat, zijn de kapitalisatiefactoren uitsluitend gebaseerd op contantewaardefactoren. In het veertiende lid worden de kapitalisatiefactoren uit het dertiende lid geaggregeerd naar looptijdsklassen door een ongewogen gemiddelde van telkens vijf kapitalisatiefactoren te nemen. Er zijn dertien looptijdsklassen. De eerste twaalf looptijdsklassen bevatten elk vijf jaren. De dertiende looptijdsklasse bevat de looptijden eenenzestig tot en met honderdtwintig jaar. De verkregen gemiddelden worden op twee cijfers achter de komma. De kapitalisatiefactoren zijn, met

[9] De prognosetafels van het AG gaan tot en met honderdtwintig jaar.

uitzondering van de kapitalisatiefactor voor onbepaalde tijd, berekend voor looptijden tot en met 120 jaar. Het maximum van 120 jaar is gelijk aan het maximale aantal jaar in de prognosetafels van het AG. Het is denkbaar dat sprake is van een looptijd die langer is dan 120 jaar maar niet voor onbepaalde tijd is. Voor zover de looptijd langer is dan 120 jaar maar niet voor onbepaalde tijd is, is de kapitalisatiefactor met de langste looptijd in de desbetreffende tabel van toepassing.

Klaver
Dassen